Integraal Zorgakkoord
Gezond en Actief Leven Akkoord
Gezondheidsbeleid

Informatieronde 23 november 2023

Even voorstellen

Tamara Klaassen
t.klaassen@ggdwestbrabant.nl

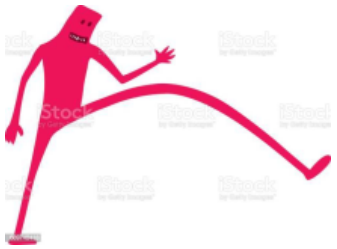
Miriam van de Watering
m.watering@ggdwestbrabant.nl

Programma

- Landelijke akkoorden
- Opdracht aan gemeenten
- Regionaal Framework
    - Lokaal beeld
- Verbinding IZA / GALA
- Hoe nu verder?
    - Regionaal
    - Lokaal

Terug naar begin 2015: Regionale samenwerking gemeenten en zorgverzekeraar in West-Brabant

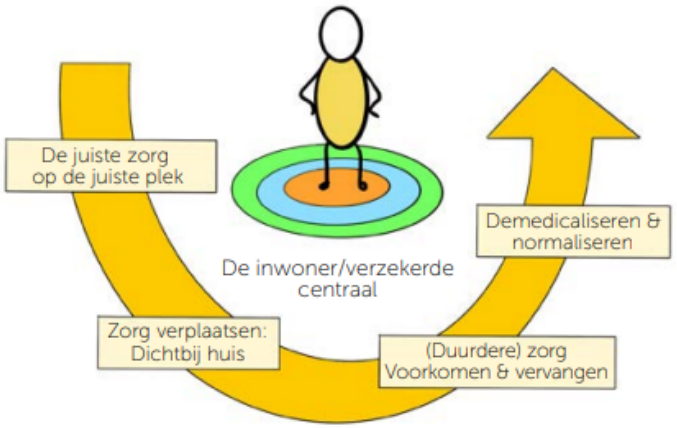

In 2015 akkoord Zorgverzekeraars Nederland en Vereniging Nederlandse Gemeenten over samenwerking tussen gemeenten en zorgverzekeraars.

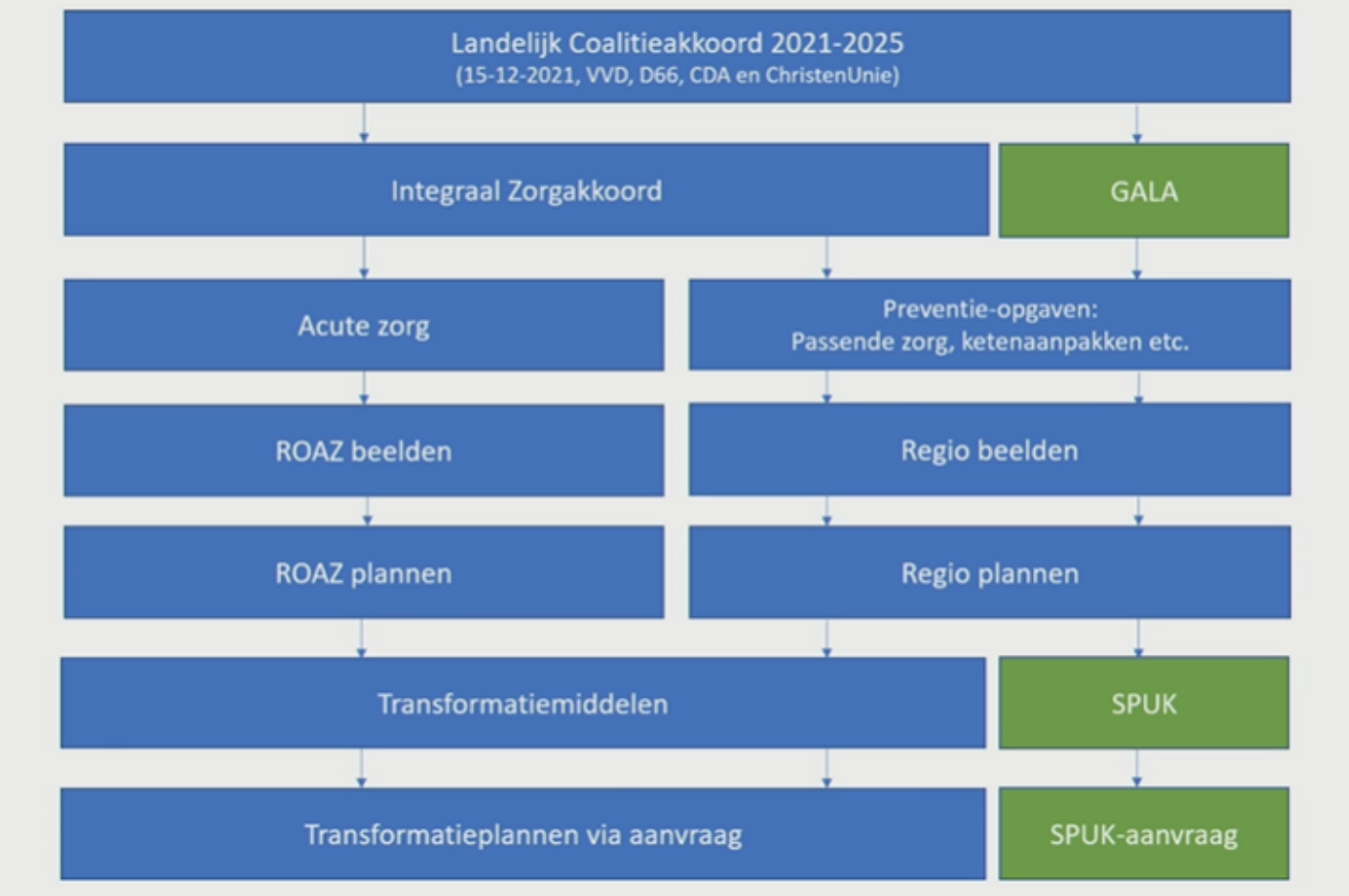
Doelstelling van de regionale samenwerking is om in 2028 een verbetering van de gezondheid van inwoners van West-Brabant te realiseren langs **drie themalijnen**:

1. Actieve voorbereiding op het ouder worden;
2. Mentaal fit en weerbaar;
3. Gezond leven bij lage SES.

OPGAVE: SAMEN WERKEN AAN PREVENTIE EN POSITIEVE GEZO

2021: Komst Landelijk Coalitieakkoord en IZA GALA

IZA en GALA– Samenhangende akkoorden

- Gezamenlijk doel / andere insteek
  - ➢ Zorg goed, toegankelijk en betaalbaar houden
- **Tekort** aan zorgpersoneel, stijgende zorgkosten
- **Grote maatschappelijke kwesties o.a.**:
  - Toenemende armoede
  - Klimaatproblematiek
  - Vergrijzing
  - Polarisatie
- IZA: Integraal Zorg Akkoord
- GALA: Gezond en Actief Leven Akkoord

Integraal Zorgakkoord (IZA)

- **Naam zegt het al: gaat over Zorg**
- **Historie:** Bestuurlijk akkoord per zorgsector, **nu** integraal akkoord.
- Hierin afspraken tussen het **ministerie van VWS, VNG** en **Zorgpartijen**
- **Gezamenlijk aanpak is nodig** om de alsmaar groter worden problemen in de zorgsector het hoofd te bieden.
- Leidend begrip: **Passende Zorg**
- **Zorgkantoorregio leidend i.sm. gemeenten**
- Regiobeeld West Brabant per 30 juni opgeleverd
- Nu: **Opstellen regioplan (deadline 31 december 2023)**

- Kaders: Criteria regiobeelden en regioplannen (overheid.nl)

Het GALA

GALA
Gezond en Actief Leven Akkoord

- Gericht op **Preventie**
- **Vanuit publiek domein (sociale basis in de gemeente, wijkaanpak)**
- 3 leidende begrippen
  - **Positieve Gezondheid**
  - **'Health in all Policies'** (ook andere domeinen zoals fysieke leefomgeving & sociale basis dragen bij aan gezondheidswinst);
  - **Health Equity in all Policies** (gelijke gezondheidskansen door ongelijk investeren)

- De afspraken in het GALA zijn een **noodzakelijke randvoorwaarde om de afspraken in het IZA te kunnen realiseren**
- **Iedere gemeente heeft een eigen plan van aanpak daarvoor!**

En ook nog de samenhang met andere akkoorden

Nationaal Preventie Akkoord

Nationaal Preventie Akkoord (NPA) is een voorloper van het GALA. Het primaire doel van het NPA is toewerken naar een Gezonde Generatie 2040.

Het NPA richt zich op vier thema's:

- Roken
- Overgewicht
- Problematisch alcoholgebruik
- Mentale gezondheid

Sport versterkt Sportakkoord II

Sportakkoord II is bedoeld om een stevig fundament te bouwen, waardoor iedereen plezier kan beleven aan sport en bewegen. Dat gebeurt aan de hand van de volgende thema's:

- Inclusie en diversiteit
- Sociaal veilige sport
- Vitale sportaanbieders
- Vaardig in bewegen
- Ruimte voor sport en bewegen
- Maatschappelijke waarde van topsport

WOZO

Wonen Ondersteuning en Zorg voor Oudere (WOZO) is een omslag naar ondersteuning en zorg, die zich aanpast op de veranderde voorkeuren van ouderen en daarmee de financiële en personele houdbaarheid bevordert.

Het bestaat uit vijf actielijnen:

1. Samen vitaal ouder worden
2. Sterke basiszorg voor ouderen
3. Passende Wlz-zorg
4. 'Wonen en zorg' voor ouderen
5. Arbeidsmarkt en Innovatie

Welke opdracht hebben gemeenten?

Gezond en Actief Leven Akkoord

- Integraal plan **per gemeente**
- Elke gemeente vraagt **eigen SPUK gelden** aan
- **Eigen** verantwoordingsstructuur (SiSa)
- Regionale aanpak waar mogelijk

Integraal Zorgakkoord

- **Regiobeeld** door zorgverzekeraar
- **Regio-governance** (mandaatregeling: één gemeente vraagt aan en is verantwoordelijk voor verdeelsleutel + verantwoording)
- **Regioplan** (per 1 januari 2024)
- **Transformatieplannen** en aanvraag transformatiemiddelen **obv het regioplan**

Rol GGD voor, namens en met gemeenten

Opdracht van het Algemeen Bestuur (16 wethouders VGZ) op

IZA

- **Regiocoordinatie** (Oosterhout bestuurlijk trekker, Breda Mandaatgemeente)
- **Regiobeeld + herijking daarvan iedere 3 jaar**
- Vertaling naar opgave per werkgebied: **regioplan per subregio** (Oost en West);
- Datalevering: Cijfers gericht op zorg

GALA

- Doelen/thema's op preventie leidend
- **Regionaal framework**
- www.ggdwb.nl/gala

GGD West-Brabant

Wat valt er onder de brede SPUK?

Sport en bewegen

- Sportakkoord
- Brede regeling combinatiefunctionarissen (o.a. buurtsportcoaches)

Gezondheid

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (voorheen Gezond in de Stad - GIDS)
- Kansrijke Start
- Valpreventie (ketenaanpak; meerdere geldstromen)
- Aanpak Overgewicht en obesitas
- Leefomgeving
- Mentale Gezondheid
- Vroegsignalering Alcoholproblematiek en opgroeien in een kansrijke omgeving (m.b.t. middelengebruik)

- Coördinatiekosten regionale aanpak preventie (overkoepelend programma)
- Versterken Kennisfunctie GGD (overkoepelend programma)

Sociale basis

- Versterken Sociale Basis, inclusief stimulering woonvormen en Scheiden Wonen-Zorg
- Mantelzorg (Respijtzorg)
- Eén tegen Eenzaamheid
- Welzijn op recept

IZA 150 miljoen

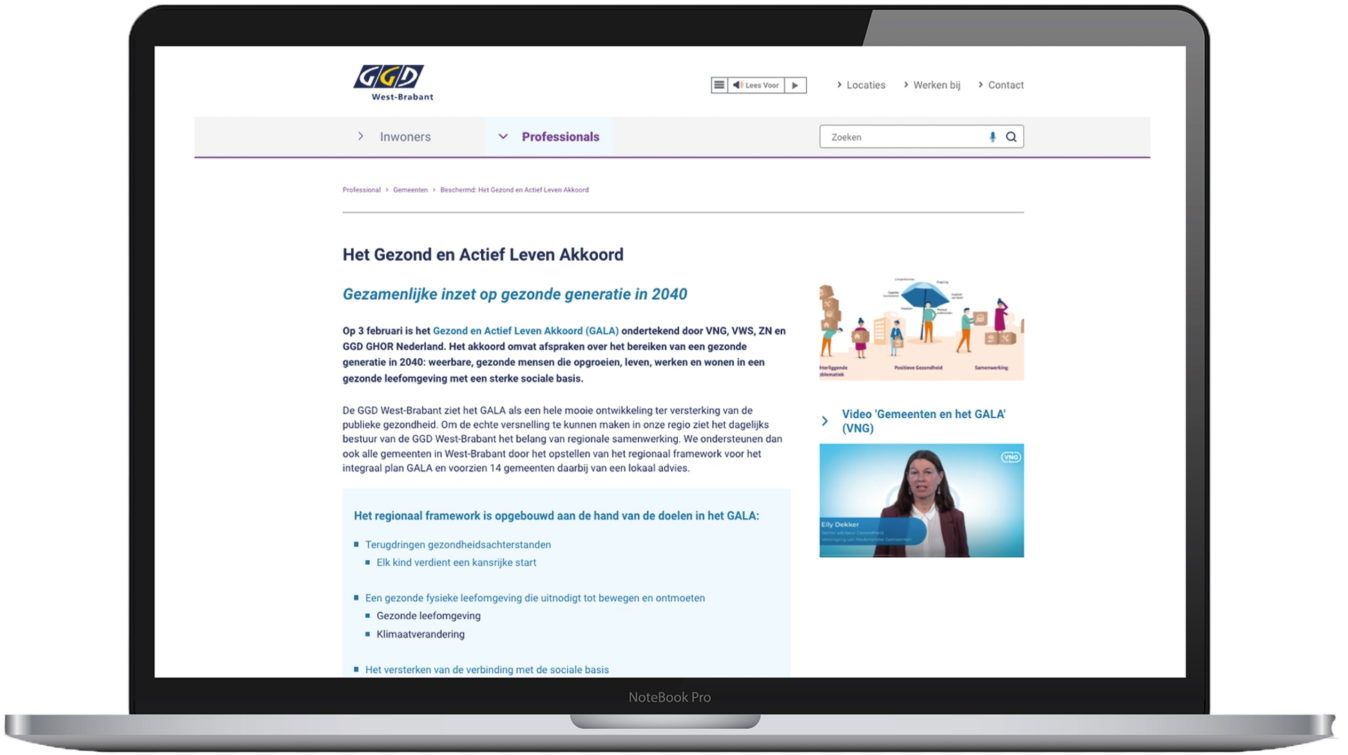
- Regionale (netwerk)samenwerking
- Coördinatie ketenInterventies
- Laagdrempelige steunpunten ggz
- Stimuleren E-health / digitale zorg

Regionaal Framework GALA

- Openbaar te vinden
- www.ggdwb.nl/gala

- Doelen en thema’s van het GALA staan centraal;

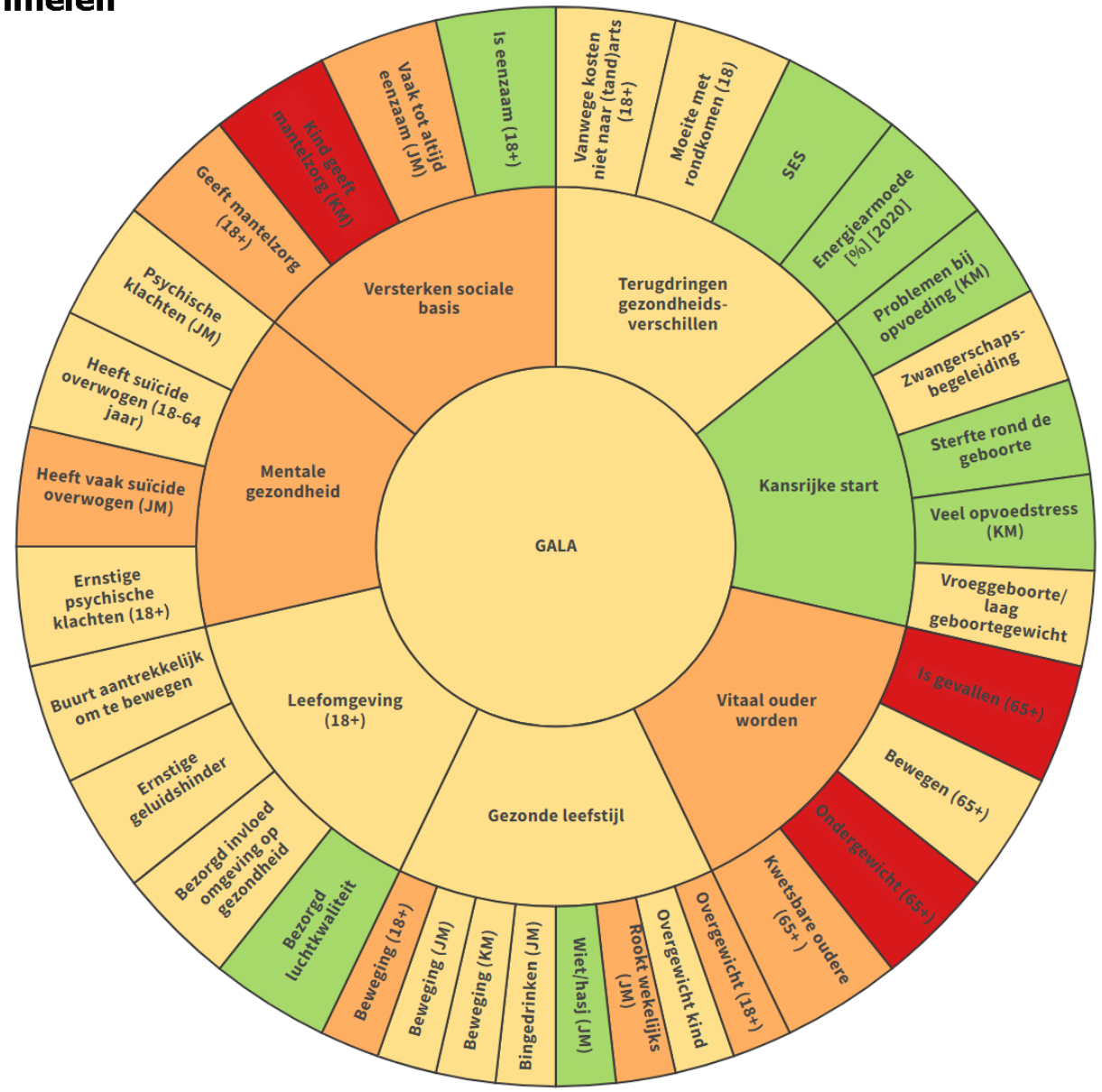
- Per thema:
  - Cijfers (Data);
  - Beleid (regionale beleids- en gezondheidsdoelen);
  - Preventie (advies over interventies en werkbare aanpakken).

Voorbeeld thema's

- Mentale gezondheid
- Aanpak overgewicht en obesitas
- Middelengebruik
- Valpreventie
- Terugdringen gezondheidsachterstanden / Kansrijke start
- Wat valt op per wijk?

Drimmelen

Bron: GGD Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen 2020, GGD Kindmonitor 0 t/m 11 jarigen 2021, GGD Gezondheidsmonitor Ouderen 2020, cbs___monitor_energiearmoede_2020, Perined - Perinatale gegevens, Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2e en 4e klas VO 2021, GGD Gezondheidsmonitor Volwassenen 2020, Centraal Bureau voor de Statistiek

Mentale gezondheid - jongeren

Indicator	Drimmelen – Jongerenmonitor 2021	GGD-regio WB – Jongerenmonitor 2021
Is onvoldoende weerbaar (2e/4e klas VO)	10%	14%
Heeft psychische klachten (MHI-5) (2e/4e klas VO)	27%	29%
Voelt zich (zeer) vaak gestrest door één of meer factoren (2e/4e klas VO)	40%	46%
Heeft zich in het afgelopen jaar vaak tot altijd eenzaam gevoeld (2e/4e klas VO)	10%	13%
Vindt het moeilijk om zich door stressvolle gebeurtenissen heen te slaan (2e/4e klas VO)	32%	31%
Heeft in de afgelopen 12 maanden een enkele keer tot heel vaak suïcide overwogen (2e/4e klas VO)	21%	22%
Heeft in de afgelopen 12 maanden (heel) vaak suïcide overwogen (2e/4e klas VO)	7%	5%

Aanpak overgewicht en obesitas

- **10%** van de **kinderen** heeft overgewicht (inclusief obesitas) (11% WB)
- **28%** van de jongvolwassenen in WB heeft overgewicht (incl. obesitas) en 9% heeft obesitas.
  - Vooral vrouwen♯ en 21-25 jarigen♯ (beiden: 34% overgewicht, 12% obesitas)
- **51%** van de **volwassenen** heeft overgewicht (inclusief obesitas) (50% WB)
  - 16% heeft obesitas (15% WB)
- **61%** van de **ouderen** heeft overgewicht (inclusief obesitas) (60% WB)
  - 19% heeft obesitas (18% WB)

- Regionaal **significante toename** van volwassenen met obesitas

- Doelgroepen (regionaal): niet Westerse Migratieachtergrond, moeite met rondkomen, lage SES

Doelgroepen - kindmonitor

	Regio West-Brabant									
	Opleidingsniveau		Rondkomen		Huishoudens-samenstelling		Migratieachtergrond			Totaal
Gewicht (vanaf 2 jaar)	Alle in het gezin aanwezige ouders laag/midden opgeleid (t/m MAVO, MBO kort)	Niet alle in het gezin aanwezige ouders laag/midden opgeleid	Enige tot grote moeite om rond te komen	Geen moeite om rond te komen	Eenoudergezin	Geen eenoudergezin	Nederlandse achtergrond	Westerse migratie-achtergrond	Niet-Westerse migratie-achtergrond	
Overgewicht (inclusief obesitas)	**24**	**10**	**21**	**10**	**22**	**10**	9	13	**24**	11
- Ernstig overgewicht/obesitas	**9**	**2**	**6**	**2**	**5**	**2**	2	3	**6**	2

Middelengebruik - Jongeren

- **7%** van de 2de klassers (2% WB) en **2%** van de **4de klassers rookt wekelijks** (6% WB)
- **24%** van de 2e klassers (18% WB) en **50%** van de **4de klassers** (49% WB) heeft in de **afgelopen 4 weken alcohol gedronken.**
- **15%** van de 2e klassers en 31% van de 4e klassers deed de **afgelopen 4 weken** aan **binge drinken** (10%; 37% WB)
- **1%** van de 2de klassers (2% WB) en **10%** van de 4de klassers heeft **ooit wiet of hasj** gebruikt (WB 12%)

Middelengebruik en attitude volwassenen

- Onder **volwassenen** in Drimmelen ligt het aandeel dat alcohol drinkt significant hoger dan in de regio (88% versus 82%). Idem voor overmatig drinkgedrag (21% Drimmelen versus 15% regio WB). Ook onder **ouderen** in Drimmelen is het percentage dat alcohol gebruikt hoger dan in de rest van de regio (82% versus 74%).

- **Mening ouders** (KM 0-11 jaar) over verantwoorde leeftijd alcoholgebruik. **Significant meer ouders vinden jonger dan 18 jaar een verantwoorde leeftijd** voor het eerste slokje alcohol, eerste glas alcohol en voor zelfstandig alcoholgebruik. Ook zijn **significant minder ouders** in Drimmelen dan in de regio van mening dat als zij als **ouders een goed voorbeeld voor hun kind(eren**) willen zijn dat zij **geen alcohol** moeten drinken in het bijzijn van hun kinderen.

Valpreventie

Vallen

- 7% van de ouderen in Drimmelen heeft in de afgelopen 3 maanden een verwonding of letsel opgelopen door een val (WB: 6%).
  - 2/3 hiervan gebeurt in en rondom huis.

Kwetsbaarheid

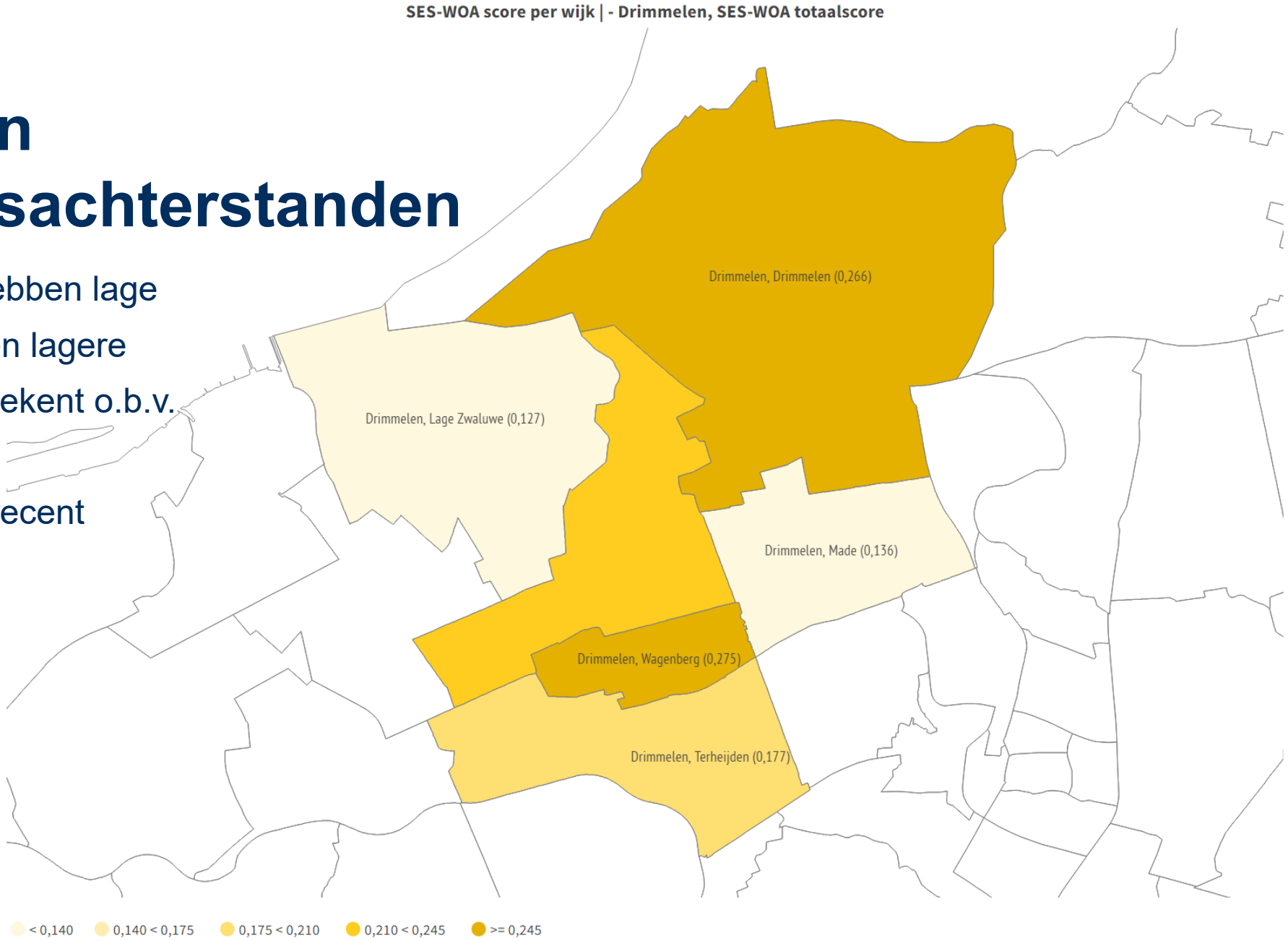
- Een kwart van de ouderen in Drimmelen is kwetsbaar (lichamelijk, sociaal of psychisch).

Doelgroepen (regio)

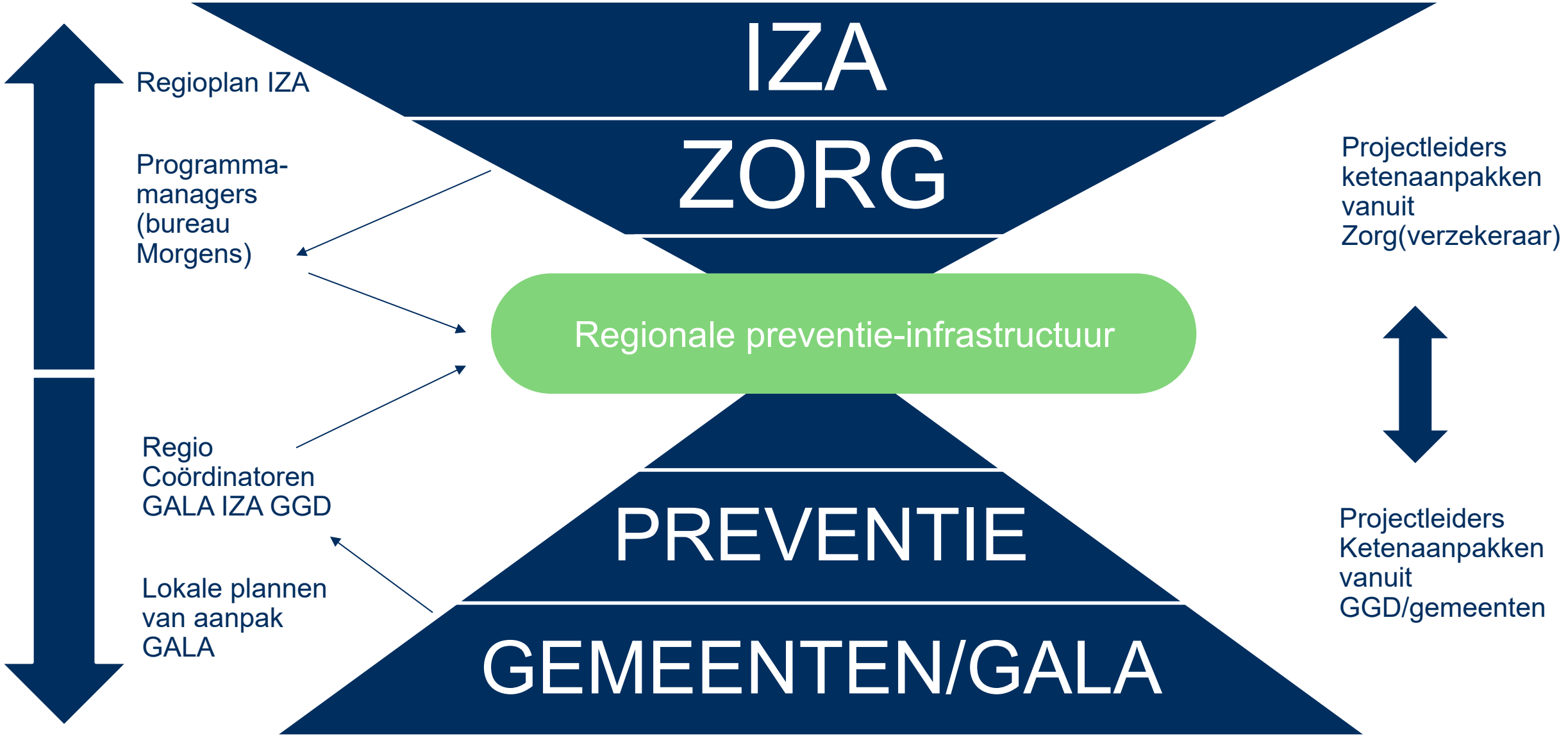
- Vrouwen, oudere leeftijdsgroepen, lage SES (kwetsbaarheid)
- Lage SES: vooral lichamelijke kwetsbaarheid (36% vs 16% WB algemeen) en psychische kwetsbaarheid (38% vs 17% WB algemeen)

Terugdringen Gezondheidsachterstanden

- Binnen Drimmelen hebben lage Zwaluwe en Made een lagere SES-WOA score (berekent o.b.v. financiële welvaart, opleidingsniveau en recent arbeidsverleden).

Verbinding tussen IZA en GALA plannen

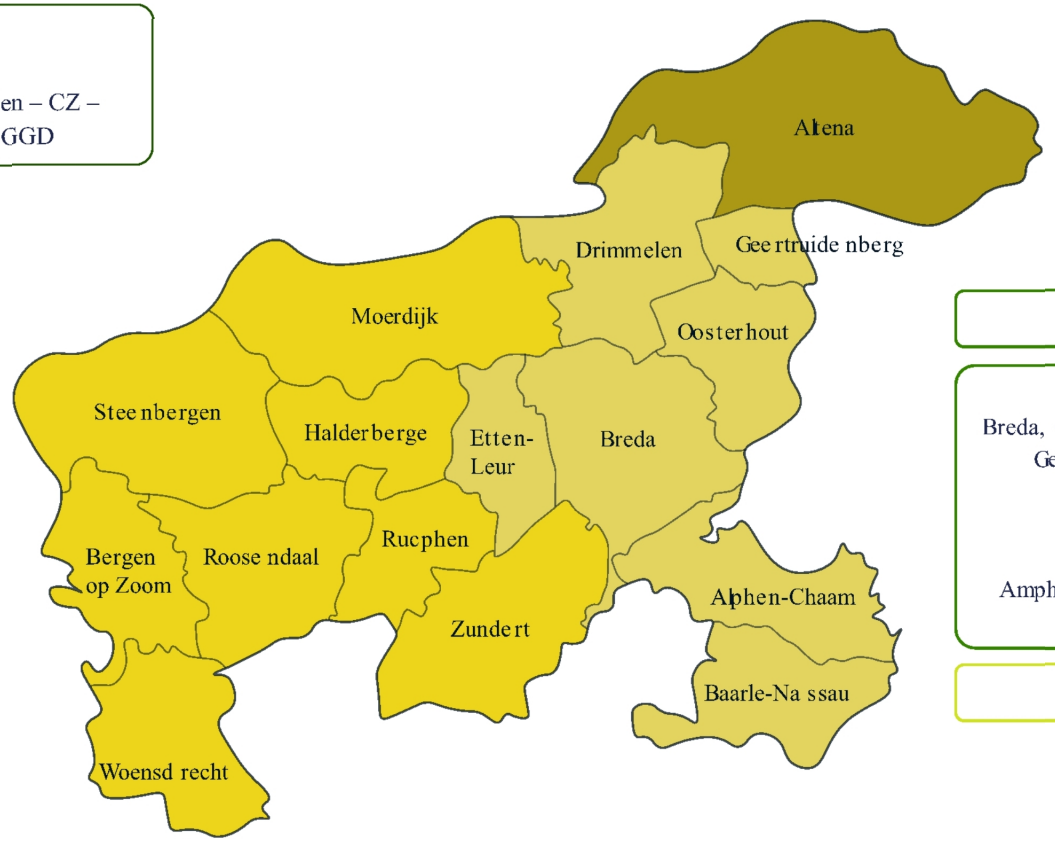
Samenvatting IZA structuur West Brabant

Regiobeeld
1-7-23

Regioplan(nen)
31-12-23

Overlegtafels

IZA regiotafel
(zorgkantoorregio)
Bestuurlijke vertegenwoordiger 16 gemeenten – CZ – vertegenwoordiging sub regio W & O - GGD

Subregio West
Steenbergen, BOZ, Woensdrecht, Roosendaal, Moerdijk, Halderberge, Rucphen, Roosendaal, Zundert, (Tholen)

Tafel:
Bravis ziekenhuis, welzijnsorganisatie, huisartsen, Gemeenten, GGD

BURGERPARTICIPATIE

WEST-WEST

GOK

Gemeente Altena

Subregio Oost
Breda, Oosterhout, Etten-Leur, Drimmelen, Geertruidenberg, Alphen-Chaam, Baarle-Nassau

Tafel:
Amphia ziekenhuis, welzijnsorganisatie, huisartsen, gemeenten, GGD

BURGERPARTICIPATIE

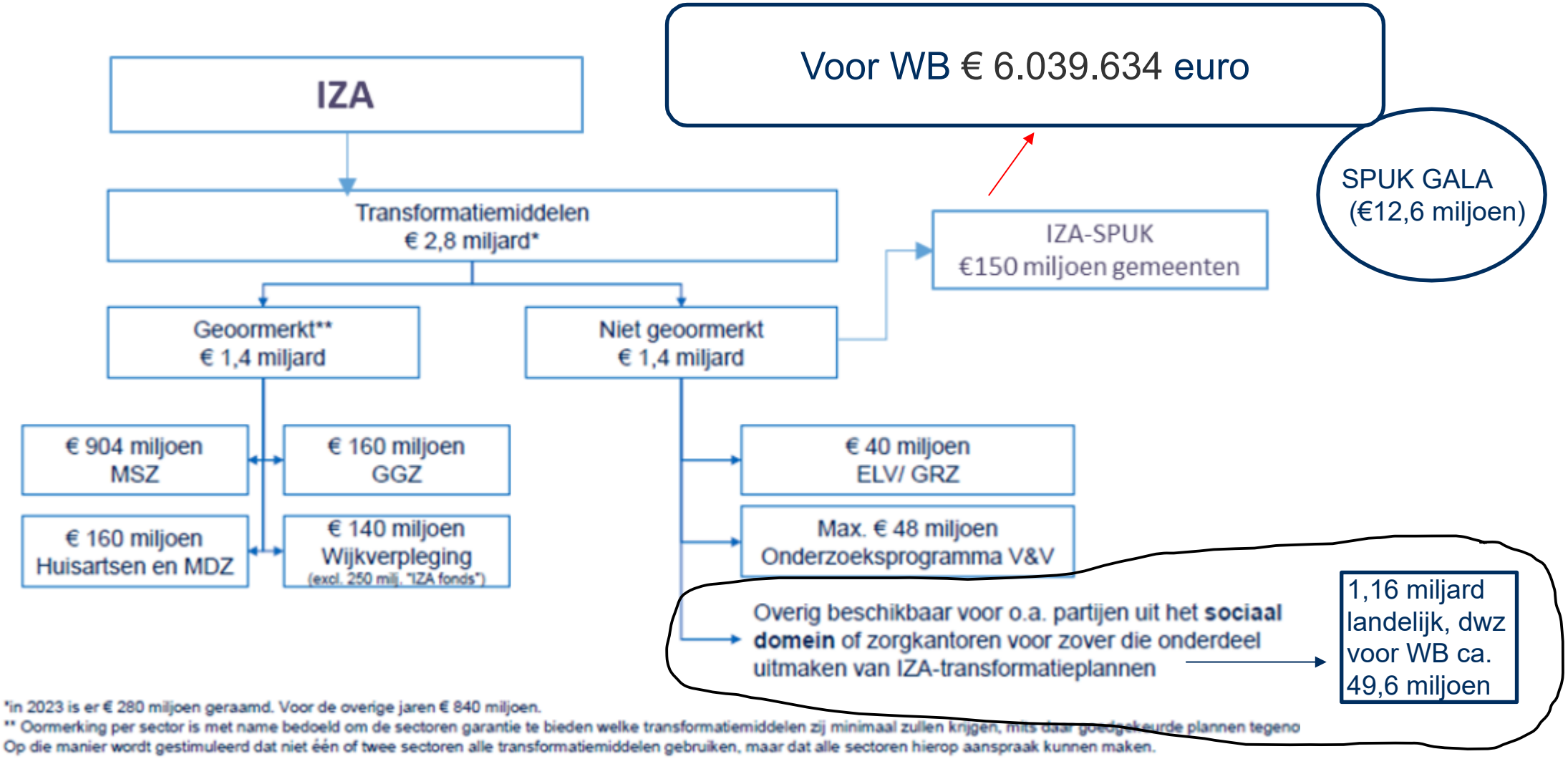
TMZ

Hoe verder in 2024 voor de gemeente(n)?

Uitwerking IZA afspraken in GALA

- Afspraak 1: Zorgverzekeraars en gemeenten maken **regionale samenwerkingsafspraken** over **gezondheidsbevordering** van **populatie** als geheel en van **risicogroepen** (jan 2024).
- Afspraak 2: zorgverzekeraars en gemeenten richten **ketenaanpakken** in op: kansrijke start, valpreventie, aanpak overgewicht kinderen, GLI, Welzijn op Recept.
- Afspraak 3: aanvullende financiering voor gemeenten (jaarlijks 150 mln) om bij te dragen aan IZA-doelen (**werkagenda VNG**)
- Afspraak 4: versterking kennisfunctie **GGD'en** en investering in **kennisbevordering & dataverzameling** tbv effectieve inzet van preventieve interventies.

Immers: Gaat veel geld in om

*in 2023 is er € 280 miljoen geraamd. Voor de overige jaren € 840 miljoen.
** Oormerking per sector is met name bedoeld om de sectoren garantie te bieden welke transformatiemiddelen zij minimaal zullen krijgen, mits daar goedgekeurde plannen tegeno
Op die manier wordt gestimuleerd dat niet één of twee sectoren alle transformatiemiddelen gebruiken, maar dat alle sectoren hierop aanspraak kunnen maken.

Hoe nu verder lokaal?

- Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Drimmelen 2024-2026
- Subsidieregeling Gezond en Actief Leven 2023
- (Integraal) Beleidsplan Sociaal Domein (breder dan enkel de 3 decentralisaties)
  → gezondheid en preventie

Dank voor uw aandacht

Vragen?

